

สถานการณ์ปัจจุบัน จังหวัด ชายแดนภาคใต้

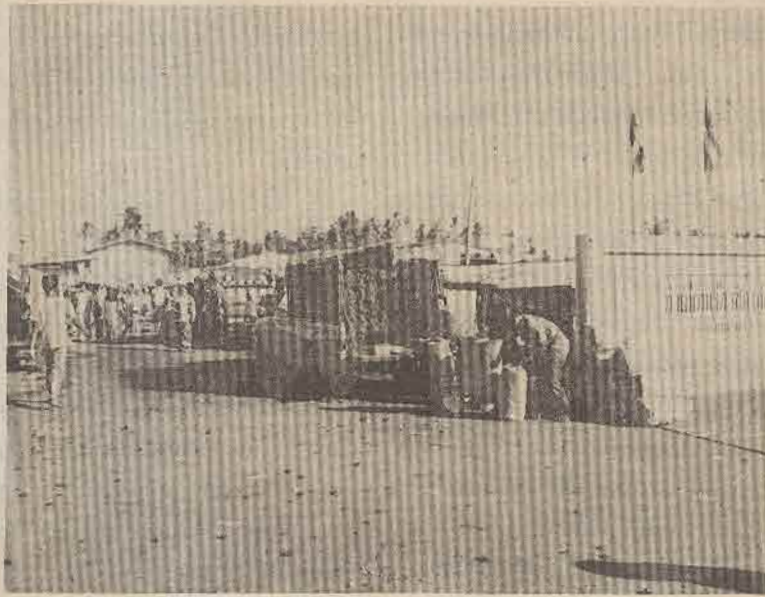
ดร. โหม่นมัต อับดุลกาเดร์

จังหวัดชายแดน ภาคใต้อันมี จังหวัดปัตตานี,ยะลา, นราธิวาสและสตูล อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครพันกว่า กิโลเมตร มีประชากร นับถือ ศาสนาอิสลาม เกือบ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่ใช้ ภาษาขามลายู ในชีวิตประจำวันฉะนั้นการ บรรยายสภาพต่างๆ ในพื้นที่จะ ต้อง มี พื้นฐานทางภูมิศาสตร์เพื่อความเข้าใจดิน ฟ้าอากาศ เข้าใจความอุดมสมบูรณ์ ของ พื้นที่ เข้าใจอิทธิพลของวัฒนธรรม จาก ประเทศเพื่อนบ้าน เพราะการมีอาณาเขต

ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ต้องมีพื้นฐาน ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อความเข้าใจ ที่มา ของรายได้ลักษณะนิสัย การประกอบอาชีพอการกระจายการร่ำรวย ของ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ (distribution of wealth) ต้องมีพื้นฐานทาง ประวัติ ศาสตร์ เพื่อความเข้าใจว่าประชากร ใน พื้นที่ มาจากไหน อพยพมาหรือเป็นลูก ที่ดั้งเดิม รู้จุดเด่นของพื้นที่ประวัติศาสตร์ ในยุคก่อนๆ ต้องมีพื้นฐานทาง มนุษย- ศาสตร์เพื่อความเข้าใจเผ่าพันธุ์ เดิมของ

มนุษย์ในพื้นที่ เข้าใจวิวัฒนาการทางวัฒน ธรรมและการพัฒนา มีพื้นฐานทาง รัฐ ศาสตร์ เพื่อความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง อำนาจการปกครองที่สำเร็จและไม่สำเร็จ ของการผสมกลมกลืนหรือ ผสมผสาน - ความรับผิดชอบทางการปกครองต้องมีพื้น ฐานทางจิตวิทยาสังคมที่จะเข้าใจ พฤติ- กรรมของมนุษย์ในสังคมทั้งที่ สนับสนุน และต่อต้านการปฏิบัติการทาง สังคมของ รัฐ ต้องมีพื้นฐานทางภาษามลายูที่ จะสื่อ ความเข้าใจทางวัฒนธรรม เข้าใจปรัชญา

ของศาสนาอิสลามเพื่อความเข้าใจ คำนิยามของชาวไทยมุสลิมที่ แตกต่างกัน คำนิยามของฝ่ายปกครองซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธสำคัญต้องมีวัฒนธรรมทางศาสนาที่จะวางตัวเป็นกลางในการบรรยายให้มีอคติไม่พูดปิด ไม่เบียดเบียนผู้อื่นทั้งทางกายและทางจิตใจ

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงไม่ง่ายนักสำหรับใครก็ตามที่จะบรรยายหรือเขียนให้ผู้ที่ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจ และสามารถ วิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ ตลอดจน แนวทางพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังมีการถ่ายทอดความเข้าใจผิดเรื่องของ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งแล้วครั้งเล่าจากการบรรยายให้ข้าราชการในสถาบัน การศึกษาระดับสูง เช่น วิทยาลัย ป้องกันราชอาณาจักรสถาบันจิตวิทยาความมั่นคงโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ การประชุมสัมมนา การประชุมพิเศษข้าราชการ ฯลฯ ซึ่งมี

ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ จากหน่วยงานต่างๆเข้าร่วม จะโดยการเชิญวิทยากรไปบรรยายในสถาบันบ้างหรือจัดข้าราชการระดับจังหวัดบรรยายให้ฟังบ้าง เมื่อเดินทางไปศึกษาภูมิประเทศ และฟังบรรยายสรุปบ้าง ผู้บรรยายหรือบรรยายสรุปส่วนใหญ่ ก็เป็นข้าราชการจากส่วนกลางที่มีสภาพเหมือนกับผู้ที่ฟัง แต่ฟังถูกย้ายไปประจำในพื้นที่เท่านั้นเอง ผู้ใหญ่บางคน ในบางโอกาส ต้องรักษาผลประโยชน์ของตนและหมู่คณะ จึงต้องพยายามพูดให้เหมือนกับคนอื่นที่ปฏิบัติมาแล้วในเรื่องของ ขจก. จคม. และโจรอื่นๆ รวมถึงชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ซึ่งผมเคยได้ฟังด้วยตนเองมาหลายครั้ง เช่นผู้บรรยายจะพูดว่ายอดกล้า ชาวไทยมุสลิมยากจนจึงไปเป็น ขจก.", "ชาวไทยมุสลิมไม่นิยมเรียนภาษาไทย", "ไม่ยอมพูดภาษาไทย", "เข้าใจศาสนาไม่ถูกต้อง", "เวลาสอนศาสนา ก็บิดเบือนความจริง", "ปอเนาะเป็นที่ซ่อนสมุขของโจรก่อการร้าย",

"มีประเพณีประหลาดมีเมียได้สี่คน แต่งงานอายุน้อย" ฯลฯ เหล่านี้ถูกถ่ายทอดจากผู้บรรยาย จากข้าราชการในจังหวัดหลายจังหวัดและติดต่อกลอลมาเป็นสิบๆ ปีจนถึงปัจจุบัน

ผมเองไม่บังอาจอ้างว่า มีคุณสมบัติพร้อมและรอบรู้ทุกอย่างที่กล่าวมา แต่การเป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด การเป็นมุสลิมโดยสายเลือดและโดยการศึกษา มีประสบการณ์เบื้องต้นทางพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ มีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานกับมวลชนในพื้นที่ด้วยเวลาอันยาวนาน และด้วยอุดมการณ์ที่จะเป็นสะพานเชื่อมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมต่างกัน คือระหว่างชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม กับชาวพุทธหรือระหว่างข้าราชการที่ปกครองกับประชาชนที่ถูกปกครอง ผมเชื่อว่าผมมีข้อมูลที่ใกล้สภาพความเป็นจริงมากที่สุด และขอบรรยายสภาพ ปัญหา สาเหตุและวิธีแก้สาเหตุของปัญหา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

๑. สภาพ

การคงความดีและการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุพื้นฐาน ๓ ประการ ประการแรก ความเป็นมาในทางประวัติศาสตร์ ประการที่ ๒ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ และประการที่ ๓ นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓, นโยบาย ๖๖/๒๕๒๕ และนโยบายได้ร่วมเป็นของกองทัพภาคที่ ๔ ที่นำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้สำเร็จ

ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ข้าราชการในจังหวัดชายแดนเป็นคนในพื้นที่ตั้งแต่ดั้งเดิม หลักรฐานทางมานุษยวิทยาอ้างว่ามนุษย์ในเอเชียอาคเนย์รวมทั้งคนในภาคใต้ของจีนเป็นคนเผ่าเดียวกันด้วย

ศาสนาที่เข้ามาในพื้นที่ได้แก่ศาสนาพุทธ ซึ่งเข้ามาก่อนศตวรรษที่๑๓ ศาสนาอิสลาม เข้ามาประมาณปลายศตวรรษที่๑๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้เคยเป็นศูนย์กลางเผยแพร ศาสนาอิสลามในเอเชียอาคเนย์นับร้อยปี มีสถานศึกษาศาสนาอิสลามที่เรียกว่า "ปอ เนาะ" แบบเมืองดักศิลา มีผู้เรียนเรียง ตำราทางศาสนาอิสลาม ด้วยอักษรยาวี และภาษาอาหรับเผยแพรไปหลายประเทศ เช่น ประเทศมาเลเซีย, อินโดนีเซีย, พม่า, เขมร, ฟิลิปปินส์และจังหวัด ต่างๆ ในภาคกลางของประเทศไทยเช่น จังหวัดอุบลราชธานี, ฉะเชิงเทรา, ปทุมธานี, หนองจอก, มีนบุรี รวมถึงกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันและยังดึงดูด ให้ชาวมุสลิมในพื้นที่ต่างๆ ที่กล่าวมา ไปศึกษาวิชา ศาสนาอิสลามในภาคใต้ ด้วยมีการ ถ่ายทอดความรู้ ทางศาสนาอิสลาม มาถึงปัจจุบัน มีผู้รู้ มีผู้ปฏิบัติศาสนากิจอย่างเคร่งครัดมาก เป็นผลให้สภาพหมู่บ้านชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามส่วนใหญ่มีจริยธรรม คุณธรรมทางศาสนา คุณภาพชีวิตสูงปลอดจากอบายมุขเหล่า อบายมุขการพนัน อบายมุขโสเภณี ไม่ประพฤติก่อกายทางเพศ และการ คลุกคลีระหว่างเพศหญิงชายที่ก่อให้เกิดอา รมณ์ทางเพศความดีเหล่านี้ เป็นประโยชน์ แก่บ้านเมืองอย่างมากมาย -

เพราะไม่เป็นภาระ แก่รัฐ ในการปราบปราม และการเกิด ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สูญเสีย อนามัยของประชาชน และสูญเสียสุขภาพจิตและ สติปัญญา แต่มักจะถูกมองข้ามจาก ผู้บริหาร บ้านเมืองและจากข้าราชการ

ประการที่ ๒ แผนพัฒนาการศึกษาภาคศึกษา ๒ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ มีอา- ๒๔ รุสมิแล

จารย์แปลก ศิลปกรรมพิเศษเป็นศึกษาริ การ ภาค ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นและการ ให้บุคคล ในพื้นที่มีส่วนร่วม (community - involvement) ในการวางแผนและ พัฒนาการศึกษาระดับ ประถม การพัฒนาสถานสอนศาสนาอิสลาม ที่ เรียกว่า "ปอเนาะ" ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย พัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่การฝึกหัดครูและการให้ทุนเรียนต่อ ระดับมัธยมขณะนั้น มีโรงเรียนประถมเพียง ๕๗๙ โรงเรียน มีนักเรียน ๖๔,๒๐๕ คน เข้าเรียนต่อ ระดับมัธยมเพียงร้อยละ ห้า เท่านั้น หลังจาก ๒๕ ปีเศษได้ผลชัดเจนดังนี้ -

ขณะนี้โรงเรียน ประถมศึกษา ทั้งหมด ๑,๑๑๗ โรง มีนักเรียน ๒๕๔,๒๘๒ คน จากจำนวนนี้เข้า โรงเรียนมัธยมร้อยละ ๖๐ เกินเป้าหมายที่ กระทรวงศึกษาธิการตั้งไว้ในแผนพัฒนา ระยะที่ ๖ ถึง ๑๐ เปอร์เซนต์ และสูงกว่าภาคอื่นๆทั้งประเทศถึง ๑๒% เข้าเรียนมัธยมในโรงเรียน สังกัด กรมสามัญศึกษา ๔๒ % เข้าเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะเดิม)จำนวน ๑๘% (มุสลิมล้วน) แสดงให้เห็นเด่นชัดว่าโต๊ะครู เจ้าของ "ปอเนาะ" ได้ร่วมมือกับทาง ราชการ ร่วมพัฒนาการศึกษาอย่างมากมายแสดง ว่าชาวไทยมุสลิมต้องการเรียนภาษาไทย และที่เข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามเพราะปลอดจากพิธีกรรม ทางศาสนาพุทธ เช่น พิธีไหว้ครู พิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย พิธีถวายบังคม ฯลฯ นักศึกษาในสถาบันสอน ศาสนาอิสลามเหล่านี้มี จริยธรรมและคุณธรรมทางศาสนาสูง มุ่งกลับเป็น กำลังผลิตในชนบทมากกว่าที่จะได้บัณฑิต

สวรรณเหมือนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมทั่วไปที่ทิ้งชนบท เรียนต่อแล้วไป จบกับการว่างงาน กลุ่มผู้มีความรู้สูงในเมืองใหญ่ด้วย

ในปี ๒๕๐๐ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผู้ไม่รู้หนังสือไทยถึง ร้อยละ ๔๑.๗ % นอกจากอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้แล้ว ยังพูดภาษาไทย ไม่ได้ด้วย ปัจจุบันมีโครงการการศึกษาออกโรงเรียนและผู้ใหญ่ให้มีพื้นฐานทางการศึกษาสูงขึ้น ลดปริมาณผู้ไม่รู้หนังสือ และพูดภาษาไทยไม่ได้ สร้างทักษะทางวิชาชีพ และบริการข้อมูลข่าวสารเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาแก่เยาวชนและผู้ใหญ่ในเมือง ในชนบทและในท้องที่ห่างไกล ปัจจุบัน โครงการศึกษา นอกโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานเต็มวัน ปฏิบัติงานราย ชั่วโมง และปฏิบัติงานประเภท อาสาสมัครถึง ๓,๗๘๗ คน บริการให้การศึกษาระดับชั้นเรียนได้ปีละ ๒๔,๘๗๑ คน บริการให้การศึกษาระดับไม่ป็นชั้นเรียนปีละ กว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน/ครั้ง จำนวนผู้ไม่รู้หนังสือไทยที่มีอายุระหว่าง ๑๔-๕๐ ปี ไม่มีถึง ๑๐ % แล้ว ประชาชนพูดได้สองภาษา พูดภาษามลายู และพูดภาษาไทย (Bilingual) สามารถรับข้อมูล ข่าวสารได้กว้างขวางมากขึ้น

สาเหตุประการที่ ๓ คือ นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งมุ่งยุติสงครามปฏิวัติ ยับยั้งสงครามประชาชน เปลี่ยน แนวทางต่อสู้ทางอาวุธมาเป็นทางสันติ ขจัดสาเหตุแห่งความไม่เป็นธรรม ให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมือง ให้ผู้หลงผิดมอดตัว นโยบาย ๖๖/๒๕๒๔ เน้นการทำลาย เผด็จการทุกรูปแบบเน้น

การสร้างประชาธิปไตยและพหุชน ผลประโยชน์ของประชาชน เน้นการ กำจัดอิทธิพลท้องถิ่น สำคัญที่สุดคือ การที่ กองทัพภาคที่ ๔ นำนโยบายต่างๆเหล่านั้น ไม่ปฏิบัติ ให้เป็น รูปธรรมได้ โดยเฉพาะการกำจัดอิทธิพลและอำนาจมืดที่ คุณความ ชีวีตและทรัพย์สินของ ประชาชน มีระบบปิด โด แบบ Black-mail, Black list ประชาชนคอร์ปชั่น นานาประการ ปัญหาที่หมกไว้หลายสิบปี ประชาชนเดือดร้อน พุดไม่ออก รายงานไม่ได้ มีทางเดียว คือหนีเข้าป่า เหตุการณ์ที่ชั่วร้าย ได้คลี่คลายในช่วงเวลาเพียง ๒ ปีเศษ อันนี้แสดงว่า ปัญหาต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แก้ได้ถ้าตั้งใจและ ปรับปรุงวิธีบริหาร การสั่งการ การติดตามแก้ปัญหา คอร์ปชั่น โดยค้นหาสาเหตุตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๕ ภาคใต้จึงได้มีโอกาสติดตามอง แสงของความร่มเย็น สภาพนี้จะยั่งยืนเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการควบคุมเงื่อนไขต่างๆ ที่ผู้มีอำนาจ ปกครอง มีอำนาจบริหารจะกระทำได้อย่างจริงใจและมีประสิทธิภาพ

สภาพแวดล้อมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา มีมากมายมหาศาล เพียงแต่ขอให้ ข้าราชการเข้าใจและจริงใจที่จะ ทำนุบำรุงบ้านเมืองให้สงบสุขเท่านั้น

ดินฟ้าอากาศใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสองฤดู คือฤดูฝนและฤดูร้อน พื้นที่อุดมสมบูรณ์ ฤดูฝนทำนาได้ ทำสวนได้ ฤดูร้อนตัดยางได้ จับปลาได้ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ อิสระ เป็นเกษตรกร ทำงานได้ตลอดปี การมีสวนไม้ยืนต้น นับตั้งแต่สวนผลหมากรากไม้ต่างๆ เช่น เงาะ ทุเรียนกลางสาด

ลองกอง มีสวนยาง สวนมะพร้าว ฯลฯ เป็น ฐานเศรษฐกิจ ของประชาชนและของบ้านเมืองได้อย่างดีที่ขลิบลูกเป็นรายได้เสริม อาชีพประมงทำได้ที่ประมงน้ำจืด การกระจายความร่ำรวยหรือการเป็นเจ้าของที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่ยังอยู่ในมือประชาชน ยังไม่เป็นของนายทุนหรือของบริษัท ทางร้านใหญ่ๆ ตั้งในภาคและพื้นที่อื่นๆรายได้ชั้นต่ำของจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ยังสูงกว่าของภาคอื่นๆ เว้นภาคกลาง

ประชาชน ย้ายถิ่นเร่ร่อนทำให้สามารถร่วมพัฒนาท้องถิ่นได้การมีรายได้ดีทำให้ประชาชน มีเวลาพักผ่อนและใช้เวลาพัฒนาคุณภาพของตนเองได้โครงสร้างของสังคม เอื้อต่อการ เรียนรู้ และการได้ข้อมูลข่าวสารเร็ว ประชาชน มีการเคลื่อนไหวสูง (high mobility) มีการเดินทางพบปะกัน ตามร้านค้ากาแฟระหว่างหมู่บ้าน พบปะที่มีสปีด ในการประกอบพิธี ละหมาดวันศุกร์ ไปมาหาสู่ระหว่างตำบล อำเภอใน งานกินเหนียว เดินทาง ระหว่าง จังหวัดเพื่อธุรกิจต่างๆ มีรถเครื่องรถกระบะเป็นพาหนะส่วนตัว เดินทางระหว่างประเทศไปประเทศเพื่อนบ้าน และเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ๓ นครเมกกะประเทศซาอุดีอาระเบียทุกปีๆละหลายพันคน มีโอกาสพบปะอยู่ร่วมกับมุสลิมทั่วโลก ทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดีและกว้างขวาง ได้ข้อมูลข่าวสาร มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนโอกาส ร่วมกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนมากกว่าประชาชนในพื้นที่ยากจนซึ่งต้องทำงานด้วยเวลาอันยาวนานของแต่ละวัน มีเวลาพักผ่อนน้อยและโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมก็น้อย-

ด้วย แต่การที่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้แต่งกายแบบพื้นเมือง นุ่งโสร่งโปกศีรษะทำให้ข้าราชการบางคนเข้าใจผิดคิดว่าจน เห็นประชาชนนอนน้อมก้อมตนคิดว่าโง่ ความเข้าใจผิดเหล่านี้ต้องแก้ไขอีกมาก

๒. ปัญหา

ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาของข้าราชการ ที่ไปปกครองที่ไปบริหารพื้นที่ ไม่ใช่ปัญหาของประชาชน การที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายูในชีวิตประจำวันเป็นสภาพ ไม่ใช่ปัญหา ปัญหาที่เกิดจากสภาพดังกล่าวคือความไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชนที่ถูกปกครอง กับข้าราชการที่ไปปกครองและยังเกิดความระแวง สงสัยของข้าราชการว่าประชาชนรักไทย นิยมไทยหรือไม่ วิธีการแก้ปัญหาที่ดีน่าจะพบกันได้ครึ่งทาง คือส่งเสริมให้ประชาชนเรียนภาษาไทยและให้ข้าราชการที่ไปปกครอง เรียนภาษามลายู และขนบธรรมเนียมของประชาชนด้วยถ้าเราเริ่มต้นกันถูกต้องตามหลักจิตวิทยา คือเป็นการยอมรับเป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกันและเป็นวิธีชนะใจที่ดีที่สุด แบบนี้ ปัญหานี้ น่าจะคลี่คลายไปนานแล้ว เพราะภาษาเป็นพาหนะที่จะสื่อความเข้าใจกันอย่างซาบซึ้ง และสร้างความประทับใจที่ยาวนาน ข้าราชการแนะนำประชาชนที่พูดภาษาไทยไม่ได้เพื่อให้เรียนภาษาไทยว่า คนที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษา ดีกว่ารู้เพียงภาษาเดียว แต่ข้าราชการบางคน ที่แนะนำประชาชนไม่เคยสนใจปฏิบัติด้วยตนเอง มีข้าราชการจำนวนหนึ่ง ไปอยู่ในพื้นที่เป็นสิบๆปีแต่ฟังภาษามลายูไม่กระดิกหูเลย ซึ่งแสดงว่า ไม่มีคามสนใจประชาชน

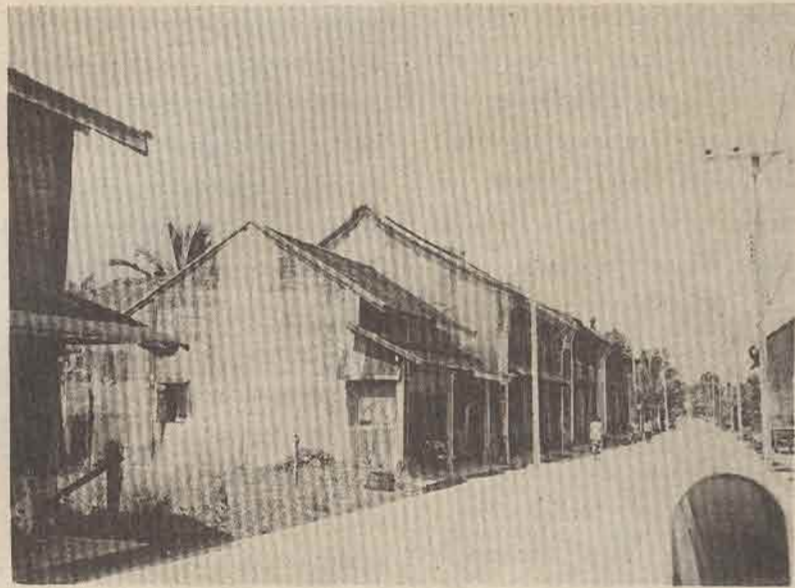
โดยสิ้นเชิง หรือขาดความฉลาดทางภาษา พยายามแล้วก็ฟังไม่รู้และพูดไม่ได้ โดยปกติแล้วคนที่รู้เพียงภาษาเดียวนั้น โลกทัศน์ไม่กว้างรวมทั้งความคิดและจิตใจด้วย ฉะนั้นประชาชนในจังหวัดชายแดนรวมด้วยความหวังความเข้าใจและความเอื้อเฟื้อทางวัฒนธรรมจากรัฐบาลได้ยาก ทั้งๆที่ประชาชนส่วนใหญ่ หวังความเอื้อเฟื้อทางวัฒนธรรมมากกว่าทางเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี เพราะประการหลัง จะต้องเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เมื่อจิตใจสบายแล้วพลังที่จะทำงาน จะร่วมมือกับรัฐก็สูงขึ้นไปด้วย

๓. สาเหตุ

สาเหตุของปัญหาที่สำคัญ เรายังขาดนักปกครองและนักบริหารในส่วนภูมิภาคที่มีความลึกซึ้งในทางพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์และสำนึกถึงความสำคัญของวัฒนธรรมต่างๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางศาสนา ที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงของชาติ ฉะนั้น ผู้คนที่ไม่นับถือศาสนาพุทธ โดยเฉพาะชาวมุสลิม ยังไม่ใช่คนไทย ความคิดเหล่านี้จึงออกมาเป็นรูปธรรมในการวางนโยบาย การปกครองเช่นนโยบายผสมกลมกลืน นโยบายการศึกษาของประเทศ ที่กำหนดให้สอนและจัด พิธีกรรมทางพุทธศาสนา โดยไม่ได้คำนึงถึงการกระทบกระเทือนต่อประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น ทั้งๆที่เราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญในเรื่องเสรีภาพของการนับถือศาสนา

การเน้นนโยบายผสมกลมกลืนเพื่อความมั่นคงของชาติให้ทุกคนนิยมไทยและรักไทยนั้น แต่ชาติหรือรวมถึงวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธด้วย? เรื่องศาสนากับชาติเป็นเรื่องคนละส่วน ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธไม่ใช่คนไทยทุกคน ฉะนั้นคนไทยทุกคนอาจนับถือศาสนาอะไรก็ได้

๒๖ วุฒิแล

ได้ การเป็นผู้มีศาสนาเดียวกันมิได้เป็นหลักประกันว่าจะไม่มีการแบ่งพวก สำคัญอยู่ที่การประสานประโยชน์ ความมั่นคงของชาติขึ้นอยู่กับความยุติธรรมทางสังคม

ในด้านการจัดการศึกษาที่เป็นการสอนและพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ นับตั้งแต่การสวดมนต์หน้าเสาธง ในห้องเรียน ในบทเรียน ในแบบเรียน ในพิธีไหว้ครู พิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยในวันสำคัญของโรงเรียน พิธีถวายบังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้นับถือศาสนาอิสลามปฏิบัติไม่ได้ร่วมไม่ได้ โรงเรียนรัฐบาลเป็นสถานศึกษาของประชาชนทุกคน ซึ่งมีผู้นับถือศาสนาต่างๆหลายศาสนา เข้าไปเรียน เมื่อถึงเวลาที่มีพิธีต่างๆ นักเรียน นักศึกษามุสลิมจะลำบากใจอึดอัดใจ ผู้ปกครองที่เป็นมุสลิม ตลอดจนสังคมมุสลิมทั่วไปลำบากใจและอึดอัดใจ แต่ไม่รู้จะไปร้องเรียนอย่างไร เพราะเกรงจะถูกกล่าวหาว่าไม่รักไทยไม่นิยมไทย ยิ่งผู้ที่ส่งลูกๆไปโรงเรียนทหารโรงเรียนตำรวจ

ซึ่งจะต้องอยู่ในวินัยอย่างเคร่งครัด จึง

ค้านไม่ได้ ปฏิเสธไม่ได้

หลักการของศาสนาอิสลามห้ามมุสลิมร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอื่น ความผิดข้อมุสลิมผู้ใดกระทำจะตกจากศาสนาอิสลามทันที ซึ่งเป็นบาปที่หนักที่สุดในบรรดาบาปทั้งหลาย เมื่อทางราชการหรือทางโรงเรียนจัดงานวันสำคัญของชาติหรือวันสำคัญของโรงเรียน โดยจัดพิธีกรรมทางศาสนาพุทธทำให้ข้าราชการมุสลิมและนักเรียนมุสลิมที่สังกัดหน่วยราชการหรือโรงเรียนนั้นๆก็เข้าร่วมไม่ได้

หลักการทางศาสนาพุทธห้ามเบียดเบียนและการเบียดเบียนทางใจนั้นหาควรยิ่งกว่าการเบียดเบียนทางกายมากนัก ฉะนั้นจะเห็นว่ามนุษย์ยอมพลีชีพเพื่อธำรงไว้ซึ่งหลักศาสนาที่ตนเคารพนับถือ ชาวมุสลิมเคร่งครัดทางศาสนาแต่ข้าราชการส่วนหนึ่งไม่ค่อยจริงจังกับศาสนามากนัก ดังที่ผู้ได้เขียนไว้ในวารสารการศึกษาเรื่องปัญหาชนกลุ่มน้อยกับความมั่นคงของชาติว่า "ชาวมุสลิมได้ยึดมั่นในศาสนา มาก"

ไป... เป็นอุปสรรคต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมกับคนไทยที่นับถือศาสนาอื่น.." เป็นการเจียน แบบใช้คำนิยมของตนเอง โดยไม่เข้าใจหลักการของศาสนาอิสลาม และไม่ซามซึ่งในหลักการของศาสนาพุทธด้วย จุดที่กล่าวมานี้แสดงถึงการไม่สำนึกในความสำคัญของปัญหาด้านวัฒนธรรมของประชาชน แม้เวลาชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้พูดภาษามลายูหรือครอบครัวจะถูกมองว่า ยังไม่รักไทย ไม่นิยมไทย ทักษะคิดของข้าราชการบางคนดังกล่าว ทำให้ชาวไทยมุสลิมเห็นว่า เป็นกลุ่มชาตินิยมแบบใจแคบและมีโลกทัศน์แคบด้วย

๔. วิธีแก้

ความมั่นคงของบ้านเมืองเป็นยอดปรารถนา ของทุกคน ทั้งชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เมื่อทุกคนมีสิทธิมีส่วนร่วม มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีความภูมิใจในการเป็นประชากรไทยอย่างยุติธรรม ทุกคนจะรักษา จะปกป้องอธิปไตยของชาติ จนสุดความสามารถ ศาสนาเป็นของบุคคล กลุ่มบุคคลต่างคนต่างทำ ต่างเคารพไม่ควรไปกะเกณฑ์ให้คนอื่นเขาร่วมทำ โดยอ้างเป็นเรื่องชาติไปด้วย ควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่วงการที่มีอำนาจนโยบาย อำนาจบริหาร อำนาจปกครอง ให้เข้าใจแยกศาสนากับชาติว่าอะไรเป็นอะไร และควรปฏิบัติอย่างไรในวันสำคัญของชาติ ของพระมหากษัตริย์ ของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ที่มีผู้นับถือศาสนาต่างๆ ให้มีโอกาสมีส่วนร่วมอย่างสบายใจ สมัคใจและจริงใจ

ปัจจุบันเรามีท่านจุฬาราชมนตรี นายหะยีประเสริฐ มะหะหมัด ซึ่งเป็นผู้นำสูงสุด ของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นที่ปรึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ด้านศาสนาอิสลาม เป็นประธาน กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สังกัดกระทรวงมหาดไทย ท่านหะยีประเสริฐ มะหะหมัด เป็นจุฬาราชมนตรีที่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยอมรับ เคารพนับถือมากที่สุด เพราะท่านเป็นผู้รู้และเข้าใจมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาก ท่านมีความสัมพันธ์ทางภาคใต้โดยสายเลือด ช่วงหนึ่งท่านเคยไปศึกษาวิชาศาสนาอิสลามที่จังหวัดปัตตานี ทางราชการควรปรึกษาหารือเรื่องนโยบายและการปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามกับท่านจุฬาราชมนตรี

ในการเมืองและเศรษฐกิจ สำนักนายกรัฐมนตรี ควรมีที่ปรึกษาฝ่ายมุสลิม จากจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสริมความถูกต้อง ความแน่นอนและความรวดเร็ว เช่นการพัฒนาสวนยาง พัฒนาสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะทำรายได้แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล แต่เนื่องจากผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหา และ แนวทางปฏิบัติที่จะเร่งรัดให้ประชาชนร่วมมือปลูกยางพันธุ์ใหม่ หรือร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจ รูปแบบหน่วยย่อยและหน่วยใหญ่ที่จะต้องอาศัยความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเป็นสำคัญ จะสามารถดำเนินการไปด้วยความร่วมมืออย่างรวดเร็วและกว้างขวางด้วยความไม่เข้าใจต่างๆ ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจล่าช้าขาดรายได้เป็นแสนล้านเช่นการปลูกยางที่รัฐดำเนินการเป็นเวลาหลายปี เพิ่งปลูกได้เพียง ๒๙ % ซึ่งถ้าหากที่ได้ ๑๐๐ % และในเวลา ๓๐ ปีมาแล้ว ปัจจุบัน ประเทศไทยจะมีรายได้จากยางอย่างมหาศาลไม่น้อยหน้าใคร รวมทั้งการทำสวนปาล์มด้วย

การประชุมพิเศษข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรพัฒนาขั้นสูงต่อไป

และให้ถูกต้องตามหลักวิชา ไม่ใช่เชิญให้ข้าราชการมาฟังการบรรยาย (Passive) ครบหัววันกลับบ้าน ไม่มีงบประมาณและไม่มีระบบการตรวจเยี่ยม ติดตามผลและประเมินผลที่ถูกต้องหลักวิชา ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการอบรม วางวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน วางรูปแบบการอบรม ที่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ ทัศนคติและทักษะที่จะกลับไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ติดตามและประเมินผลอย่างจริงจัง การใช้จ่ายเงินทองจะได้ผลสูงขึ้น ลงทุนไปแล้วมีผลป้อนคืนที่ดูได้ชัดได้

ถึงเวลาแล้วที่ทางราชการจะสนใจปัญหาชนกลุ่มน้อย เพื่อความมั่นคงของชาติอย่างถูกต้องต่อเนื่องและก้าวหน้า ไม่ใช่คิดจะผสมกลมกลืนวัฒนธรรม (Cultural assimilation) เปลี่ยนชื่อมุสลิมจากภาษาอาหรับมาเป็นสันสกฤต หนุนาการประดิษฐานพระพุทธรูปในโรงเรียนต่างๆ ตลอดจน นโยบายคุ้ยฉนวนงานราชการ นโยบายคุ้ยฉนวนวัฒนธรรมต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือคิดปราบปราม กัดค้นเพราะเหตุเพียงระแวง ซึ่งจะเป็น Boomerang ยิ่งกัดยิ่งเค็ง ยิ่งปราบยิ่งขยาย เสียทั้งงบประมาณ และเสียทั้งความสัมพันธ์อันดี ระหว่างข้าราชการที่เขาคือเชื่อ เป็นรัฐบาลกับประชาชน ตลอดจน เสียชื่อเสียงระหว่างประเทศด้วย แผนงานที่ดีสำหรับชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเป็นที่ชื่นชมของมุสลิมในประเทศไทยทั้งประเทศ อยู่กว่าหกล้านคนในปัจจุบัน เป็นที่ชื่นชมของประชาคมมุสลิมทั่วโลก รัฐจะได้กำไรจากการร่วมมือ ร่วมใจพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เลิกเป็น ขงก. มา เป็นกำลังป้องกันอธิปไตยของชาติตั้งที่มุสลิมยุคก่อนๆ ได้สร้างวีรกรรมเป็นที่ประจักษ์แล้ว